

Het hoogste bestuurlijke orgaan van de coöperatie CRV is de ledenraad. Namens de ledenraad houdt de raad van commissarissen (RvC) toezicht op het beleid van de CRV Holding bv. In de RvC zitten zeven veehouders en drie commissarissen van buiten de sector. Wie zijn zij en wat is hun visie? In een serie in Veeveelt stellen ze zich voor.

Gert-Jan Verploeg
Wietse Duursma
Peter Schrijver
Freek Rijna (extern)
Luc Reijnders

Tineke Vermeulen-Rehorst
Wanda Verdonck
Jochem van der Starre
Marlous Booijink (extern)
Jolanda van Haarlem (extern)

Coöperatief gedreven door data en genen

Zijn overgrootvader was mede-oprichter van de coöperatieve zuivelfabriek in Lutjewinkel.

De jonge Jochem van der Starre wilde zich aanvankelijk concentreren op het eigen bedrijf.

Het liep anders. ‘We kunnen als veehouders alleen tegengas geven aan kapitaalkrachtige investeerders met sterke coöperaties.’

TEKST WICHERT KOOPMAN

naam **Jochem van der Starre**
woonplaats **Slootdorp**
leeftijd **43**
gezin **getrouwd met Carina, dochter Anna (17) en zoon Jorrit (15)**
opleiding **Hogeschool Van Hall, Leeuwarden**
bedrijf **samen met Carina een melkvee- en akkerbouwbedrijf met 175 melk- en kalkkoeien en 80 stuks jongvee op 100 hectare, en een boerderijwinkel**
bestuursfuncties **lid hoofdbestuur en raad van commissarissen CRV sinds 2023 en voorzitter district Noord-Holland FrieslandCampina**
vorige bestuursfuncties (o.a.) **adviesraad GD, jongerenraad en inforaad CRV, adviesraad JoinData**

Toen Jochem van der Starre een jaar of zeventien was, hadden zijn oom en tante het wel in de gaten. Dit gaat niet meer over. Hun neefje, die in het dorp Abbekerk woonde, was van jongs af aan al ieder weekend en alle vakanties op de boerderij aan de rand van de Wieringermeerpolder te vinden. Voor Jochem was er geen twijfel: hij wilde boer worden.

‘Mijn oom en tante wilden mij graag de kans geven op hun gemengde bedrijf met 60 melkkoeien. Om de overdracht van het bedrijf mogelijk te maken kwam ik al jong in de maatschap’, vertelt hij. ‘En omdat mijn oom veel van huis was vanwege bestuursfuncties, onder andere voor CR Delta en zuivelcoöperatie Campina, kreeg ik snel veel verantwoordelijkheid’, herinnert hij zich. Zo combineerde de jonge veehouder zijn studie aan de hogere landbouwschool in Leeuwarden met veel werk op het bedrijf.

Geleidelijk steeds meer bestuurswerk

Twintig jaar en meerdere verbouwingen later beheert Jochem samen met zijn vrouw Carina, die ook buitenshuis werkt, een bedrijf met 175 melkkoeien en 80 stuks jongvee op 100 hectare land. De teelt van 10 hectare suikerbieten is nog in eigen beheer, maar voor de teelt van pootaardappelen en bloembollen

wisselt de maatschap grond uit met akkerbouwers. ‘In de beginperiode stond de bedrijfsontwikkeling jarenlang stil vanwege plannen om een deel van de Wieringermeerpolder om te zetten in het Wieringerlandmeer. Maar uiteindelijk verdween alles van tafel en bleef onze mooie landbouwgrond gespaard’, vertelt de ondernemer. ‘Het was een onzekere tijd’, kijkt hij terug. ‘Maar het heeft me geleerd om me niet te veel aan te trekken van bedreigingen en gewoon mijn eigen plan te blijven trekken.’

Inmiddels heeft Jochem een team van vaste mensen om zich heen verzameld, die ervoor zorgen dat het boerderijwerk door kan gaan als hij zelf druk is met bestuurswerk. ‘Als jongen zag ik hoe vaak mijn oom weg moest vanwege bestuurlijke verplichtingen. Ik besloot dat ik dat niet wilde’, herinnert de veehouder zich. Hij hield dit voornemen tien jaar vol, maar onder andere via de jongerenraad van CRV rolde hij geleidelijk maar welhaast onvermijdelijk van de ene functie in de andere. Zo is Jochem voorzitter van het district Noord-Holland bij FrieslandCampina en sinds dit jaar lid van de raad van commissarissen van CRV.

Automatisering verlicht en levert data

Veel werk in en rond de stal in Slootdorp is inmiddels geautomatiseerd. Robots melken en voeren, houden

Jochem van der Starre:
‘Coöperatieve fokkerijorganisaties zullen elkaar in de toekomst hard nodig hebben’

de stalvloer schoon en schuiven voer aan. Sinds enkele maanden is maatschap Van der Starre bovendien testbedrijf voor de Exos, de maai- en voerautomaat voor vers gras van Lely. ‘Automatisering verlicht het werk, maar – minstens zo belangrijk – levert ook veel data. Die helpen me om minder te hoeven werken op gevoel en beter onderbouwde beslissingen te nemen in het management van mijn bedrijf’, vertelt de veehouder. Tijdens stages in het kader van zijn studie ontdekte hij de meerwaarde van het slim combineren van data. ‘Thuis werkte ik toen nog met stappentellers, melkmeters en een managementsysteem die niet op elkaar aansloten. Dat moest efficiënter en beter kunnen’, besloot hij.

Met ervaringen uit de eigen stal in het achterhoofd werkte Jochem met de CRV-jongerenraad aan een jaaropdracht over ‘Smart Dairy Farming’. Later dacht hij over dit onderwerp mee in de CRV-inforaad. Uiteindelijk werd na een taai traject JoinData opgezet als platform voor het uitwisselen van data. ‘Ik snap dat de meerwaarde van JoinData voor collega’s soms lastig is te doorgronden. Daar hadden we in de communicatie wellicht meer rekening mee moeten houden. Maar ik ben ervan overtuigd dat de vorming van JoinData een heel belangrijke ontwikkeling is geweest’, stelt de bestuurder.

Jochem voorziet dat de waarde van data de komende jaren sterk toe zal nemen. ‘Het is niet voor niets dat automatiserings- en mechanisatiebedrijven veel geld steken in dataverzameling’, licht hij toe. ‘Het is belangrijk dat we als veehouders zelf de regie hebben over wat er met onze data gebeurt. Al is het maar om te voorkomen dat investeerders ermee aan de haal gaan en we er later indirect voor moeten betalen.’

Krachtig coöperatief samenwerken

Jochem ziet kapitaalkrachtige private ondernemingen ook geld steken in de fokkerij, bijvoorbeeld in de ontwikkeling van genetica. En hij ziet hoe niet-coöperatieve bedrijven veel winst maken met technieken om sperma te seksen. ‘We kunnen als individuele veehouders alleen effectief tegengas geven als we krachtig blijven samenwerken’, geeft de veehouder als antwoord op de vraag waarom hij zich inzet voor CRV. ‘De rundveefokkerij in Nederland en Vlaanderen is niet groot genoeg om het internationale grootkapitaal het hoofd te bieden. Coöperatieve fokkerijorganisaties zullen elkaar in de toekomst hard nodig hebben’, voorziet hij.

Jochems coöperatieve drijfveren komen niet helemaal uit de lucht vallen. ‘Mijn overgrootvader Jochem Blaauboer, naar wie ik ben vernoemd, was in 1916 een van de oprichters van de coöperatieve zuivelfabriek in Lutjewinkel. Ergens zal ik dus wel erfelijk zijn belast’, stelt de bestuurder met een glimlach. ‘Lutjewinkel’ is inmiddels onderdeel van Friesland-Campina en in de fabriek wordt uitsluitend kaas gemaakt. Achterkleinzoon Jochem vertelt buitenstaanders met trots en plezier over de melkveehouderij en haalt veel voldoening uit contact met consumenten. Daarom heeft hij samen met voormalig buurmeisje en bloemist Dieuw Koorn een bloemen- en kaaswinkel op de boerderij opgezet. In de koelvitrine ligt uiteraard kaas uit Lutjewinkel. |